

MEDLEMSBLAD

DANSK FORENING FOR

Neurofibromatosis Recklinghausen

DANSK FORENING FOR

Neurofibromatosis Recklinghausen

Bestyrelse:

Formand:

Käthe Raunkjær,
Ravnekærsvvej 12, 2860 Søborg
Tlf. 31 67 03 67

Kasserer:

Grethe Ploug Hansen,
Tejbjergvej 23, 4400 Kalundborg
Tlf. 53 50 42 59

Sekretær:

Niels Devantier,
Østervang 41, 4930 Maribo
Tlf. 53 88 29 32

Bestyrelsesmedlemmer:

Herdis Oettinger,
Møntmestervej 6, 1. th.,
2400 København NV
Tlf. 31 19 36 41

Anne Mette Juel Jørgensen
Strandgade 108, 5683 Hårby
Tlf. 64 73 20 95

Suppleanter:

Bente Degenkolv
Orgelvej 46, 8900 Randers
Tlf. 86 40 42 36.

Poul-Henrik Winberg
Åbrinken 61, 6900 Skjern
Tlf. 97 35 19 84

Redaktion:

Käthe Raunkjær (*ansvarshavende*)
Hanne Houlberg, Line Raunkjær og
Grethe Ploug Hansen

Sekretariat og redaktion:

Ravnekærsvvej 12, 2860 Søborg
Tlf. 31 67 03 67

Sats og tryk:

Strandbygaard's Bogtrykkeri Akts.
6900 Skjern - Tlf. 97 35 00 22

INDHOLD

Hip Hip Hurra!	3
Internationalt NF	4
Hvad skal folk gøre, når deres viden og erfaringer ikke slår til? ...	6
20.000 kr. til NF-foreningen fra Danfoss på Als	8
Din egen side	9
LINK holder 10 års jubilæum ..	13
Lokalt NF møde	14
CSH's betydning	15
Kursus for unge med NF	16
Generalforsamling 1993	16
Om at gå på efterskole	17

Hip Hip Hurra!

Vores forening havde 5-års fødselsdag den 21. november. Det er næsten utroligt, at der allerede er gået 5 år, siden de første af os mødtes på Horsens vandrerhjem. Mange ting er sket siden den gang. Vi er blevet 4 gange så mange. Vi har fået et blad, og vi har fået et center, hvor vi kan hente råd og vejledning. Der har været afholdt tre forældrekurser og to kurser åbne for alle, og jeg tror, at vi alle har fået megen ny viden om sygdommen igennem de sidste 5 år. Sven Asger Sørensen og Leif Grove har en stor del af æren for dette. De har altid villigt kommet til generalforsamlinger og kurser og fortalt om NF, samtidig med at man til enhver tid kan ringe til dem og få hjælp og råd.

Gennem Sven Asger Sørensen er vi også kommet i kontakt og startet samarbejde med, først de andre nordiske lande og nu mange lande i Europa og USA. Et samarbejde der allerede nu har givet ny viden, mere håb og megen inspiration.

At vi har kunnet deltage i det internationale samarbejde er udelukkende takket være et af vore medlemmer på Als: Ellen Biel. Ellen sendte en indstilling til Danfoss Jubilæumsfond, som hvert år uddeler penge til personer og organisationer, som udfører frivilligt socialt arbejde. Den 1. juli i år fik jeg overrakt en check på 20.000 kr. Det var en stor dag og takket være disse penge, kunne jeg rejse til Wien og Oxford og deltage i disse to konferencer. *Herfra en stor tak til Danfoss Jubilæumsfond og Ellen Biel.*

Käthe Raunkjær

Internationalt NF symposium i Wien juni 1992

Af Käthe Raunkjær

Den medicinske del af mødet bestod for en stor del af genetik og genteknologi. Der er stor interesse for Neurofibromatose, både i forbindelse med sygdommen selv, men også som modelsygdom til andre tilstande. Dette viste sig i de fremlagte forskningsresultater, som bar præg af udviklet genteknologi, og en del forhold når det gælder tumorudvikling i almindelighed genfinder man også i Neurofibromatose. Der var bred deltagelse både fra USA og Europa også fra øst-Europa.

Der var relativt stor interesse for NF-2, både for symptomer, behandling og genteknologi. Genet er nu nærmere lokaliseret til midtpunktet på kromosom 22, men er stadig ikke klonet.

Man diskuterede, om man skulle prøve at centralisere operationerne på hørenerven, så at nogle kirurger kunne få god erfaring med disse vanskelige operationer, og dermed opnå bedre resultater end i dag. NF-2 er så sjældent (man formoder 1 : 100.000),

at man ikke i hvert land vil kunne opnå nogen egentlig ekspertise.

På mødet blev professor Karl Lisch, 85 år, hædret både med en NF medal-

85 år gammel professor Karl Lisch modtager en NF medalje og et østrigsk forfætterskors under konferencen i Wien. Professor Lisch beskrev som den første de knuder på regnbuehinden, som senere er blevet et meget vigtigt diagnostisk hjælpemiddel ved NF.

je og et østrigsk fortjenstkors. Professor Lisch beskrev i 1937 de meget små knuder på regnbuehinden, som senere fik hans navn Lisch-knuder. Disse har stor diagnostisk betydning, idet de fleste over 6 år med NF har disse knuder. Knuderne i sig selv har ingen medicinsk betydning, det vil sige: det er noget, man har, men de generer ikke.

På mødet i Wien blev der valgt en bestyrelse til den internationale NF forening. Den kom til at hedde »The In-

ternational Neurofibromatosis Association« (INFA). Den vil få sæde i Luxembourg.

Der blev også afholdt møder på Europæisk og Nordisk plan om fremtidige fælles aktiviteter.

Fredag den 26. juni var vi alle inviteret af Wiens borgmester til middag på en typisk vinkælder. Det blev en hyggelig aften, som blev endnu festligere, da det gik op for os, at Danmark havde vundet Europamesterskabet i fodbold.

Aftenstemning i Wien, hvor skandinavierne hurtigt fandt sammen. Fra venstre den norske formand Guri Hoel, fysioterapeut Bibbi Isene, Frambu, Kåthe Raunkjær og den finske formand læge Markku Saino.

Hvad skal fagfolk gøre, når deres viden og erfaringer ikke slår til?

Det er en vanskelig situation for forældre, når de får at vide, at deres barn har et handicap. Når der tilmed er tale om et sjældent handicap, bliver situationen ofte ekstra vanskelig. Ikke mindst fordi læger, pædagoger, socialrådgivere osv. som regel hverken har viden om handicappet eller erfaringer med det. Men forældrenes behov for kvalificeret støtte, råd og vejledning er ikke mindre af den grund, tværtimod.

Men hvad kan der gøres?

Hvilken funktion skal fagfolk have, når de står over for et handicap, de aldrig har mødt før og måske aldrig hørt om? Bogen »Når det sjældne er noget særligt« forsøger at give svaret. Bogens formål er at få fagfolk i tale på baggrund af forældrenes erfaringer og behov.

Når der er tale om sjældne handicap, presses forældre ofte ind i en rolle som de mere-vidende. Også i forhold til de fagpersoner, som forventes og selv forventer at kunne yde forældrene hjælp. *Rollerne mellem ekspert og hjælpsøgende forskydes.* Forældrene har ikke nogen at læne sig op på ad, når de skal træffe svære be-

slutninger om deres barn. De føler sig svigtede. Fagfolkene føler sig presede og oplever forældrene som krakilske og kritiske. Denne rolleforskydning giver usikkerhed hos alle parter og god grobund for konflikter.

En ny autoritet

Bogen peger på, at forældrene har brug for en ny type autoriteter at læne sig op ad, når fagfolkens traditionelle autoritet i kraft af specialviden brister. En sådan ny autoritet kan for eksempel være en læge eller en socialrådgiver, som forældrene har tillid til. Det vigtigste er, at fagpersonen her er åben og parat til at gå i dialog med forældrene. Og parat til at hjælpe med at søge og formidle den nødvendige specialviden. Forældrene har brug for en person, de kan dele ansvaret for de svære beslutninger med. Det er ikke en autoritær person, forældrene har brug for, men en troværdig person, de kan fæste lid til.

Budskabet

Bogens budskab er, at både forældre og fagfolk skal være mere bevidste om de roller, de indgår i i samarbejdet. Det kan forebygge mange af de kon-

flikter, der opstår som følge af rollefor- skydninger og skuffede forventninger. Der lægges op til, at fagfolk i alle sek- torer bliver mere bevidste om, hvilken funktion de kan have, når deres viden og erfaringer ikke slår til.

Bogen bygger på interviews med forældre til børn med et sjældent han- dicap. Men bogens pointer har adres- se til hele handicapområdet. Sjældne handicap er særlige, fordi proble- merne her træder mere markante frem, men mange »almindelige« han- dicapfamilier vil kunne nikke genken- dende til bogens indhold.

Når det sjældne er noget særligt« af socialrådgiverne Else Marie Bjørn- sen, Lillian Friis Hansen, Tove G. Pe- tersen og psykolog Jan Enggaard. 64 sider. Pris kr. 60,-. Bogen er udgivet af Center for Små Handicapgrupper, hvor den kan bestilles. Udkommer den 30. november 1992. Yderligere oplysninger på tlf. 33 91 40 20.

SIKONS bog om bl. Neurofibromatosis

Nu er SIKONS bog nr. 2, om små og mindre kendte handicapgrup- per udkommet. Bogen beskriver 3 sygdomme: **PKU, Prader Willi Syndrom og Neurofibromatosis Recklinghausen.**

Bogen beskriver selve sygdom- men, eventuelle behandlings mu- ligheder, skole og arbejdsforhold og peger på relevante ydelser i forhold til hvordan sygdommen har udviklet sig.

Personer der enten selv har syg- dommen eller som har et barn der har sygdommen, kan købe bogen for halv pris gennem foreningen.

Prisen bliver 62,50 kr. + leve- ringsomkostninger.

Bogen bestilles enten pr. telefon eller skriftligt hos Kåthe Raun- kjær, Ravnekærvej 12, 28860 Søborg. Tlf. 31 67 03 67.

Kontakt

Center for Små

Handicapgrupper

København: Bredgade 25
Sct. Annæ Passage opg. F
1260 København K.
Tlf. 33914020 fax. 33914019

Århus: Frichsparken
Søren Frichs Vej 36 F, st.tv.
8230 Åbyhøj
tlf. 86158377 fax 86159377

20.000 kr. til NF-foreningen fra Danfoss på Als

Käthe modtager check og gavebrev af Anders Christian Jensen, formand for Danfoss Jubilæumsfond.

Som tidligere omtalt her i bladet, modtog NF-foreningen den 1. juli i år 20.000 kr. fra Danfoss Jubilæumsfond. Pengene blev givet til internationalt samarbejde og er blevet brugt til en rejse til Wien og en rejse til Oxford, hvor der i år har været afholdt internationale NF konference: Uden pengene fra Danfoss er det ikke sandsynligt at der havde været nogen tilstede fra vores forening, da vores almindelige budget ikke ville kunne bære en udgift i den størrelsesorden.

Foruden den helt kontante gave, er det usandsynligt dejligt, at der er nogen der påskønner vores arbejde i foreningen så meget, at man indstiller os til Jubilæumsfonden, og at bestyrelsen her synes vi er værdige til at modtage dem.

Pengene blev overrakt ved en reception på Danfoss, hvor der blev serveret kølig hvidvin og dejlige pindemadder. Den 1. juli var en af sidste sommers mange dejlige solskinsdage, så vi havde på alle måder en dejlig dag. Efter receptionen var der rundvisning på Danfoss museet, som er Mads Clausens fødegård. Et meget spændende sted, hvor man kan følge hele Danfoss udvikling.

Konferencerne er refereret et andet sted i bladet.

NF-mærke

I NF-foreningen har vi fået fremstillet et NF-mærke med nål til at sætte i reverset.

Mærket koster kun 25 kr., og kan købes hos Käthe Raunkjær, Ravnkjærvej 12, 2860 Søborg. Send pengene pr. check/frimærker, og du får tilsendt mærket.

DiN EgeN SiDE

Kære unge venner!

Her er vi igen med et lille blad til dig, med nogle nye opgaver, du kan sidde og pusle lidt med, når du ikke gider se på flimmerkassen.

Vi håber, du har haft en god sommerferie og oplevet en masse dejlige ting, men vi savner stadig en lille historie fra dig om et eller andet, du har oplevet.

Prøv nu at se!

Her er noget nyt – en konkurrence, om at tegne den sjoveste tegning stor eller lille, du skal *kun* bruge en blyant, da farver ikke er så gode til vores blad.

Send den til Line og de bedste vil komme i næste blad. Alder 0-5 år – 5-10 år – 10-15 år. Præmie kr. 50,00.

Line – Grethe og Herdis vil trække lod om de bedste tegninger. Sidste frist for indsendelse: 1. februar.

Vinder af sidste blads kryds og tværs blev: *Dennis Bundgård, Albertslund.*

Vi vil fortælle jer, at Line, som er 13 år – redaktør af dette blad, naturligvis ikke deltager i konkurrencen.

Og til slut vil vi ønske jer en rigtig *Glædelig Jul* og håber I må få rigtig mange og dejlige julegaver.

Glædelig julehilsen

*Redaktør Line Raunkjær, Ravnekærsvvej 12, 2860 Søborg
medredaktør Grethe Ploug Hansen*

På loftet sidder nissen med sin julegrød
sin julegrød, så god og sød,
han nikker, og han spiser, og han er så glad,
for julegrød er hans bedste mad.
Men rundt omkring står alle de små rotter,
og de skotter, og de skotter:
»Vi vil så gerne ha' lidt julegodter«
og de danser, lystigt rundt i ring.

Hej alle sammen

Jeg hedder Jytte og har NF. Jeg vil fortælle om, hvordan jeg mødte Line. Jeg fik hende som penneven gennem kontaklisten.

Vi skrev sammen ca. 1½ år, før jeg mødte Line første gang. Det var på Kolle Kolle, først i april. Vi havde det sjovt. Den 26. april var hun med til min konfirmation. Det var nu en skam, at de skulle så tidligt hjem.

I sommerferien var vi på ferie hos hinanden. Først var Line på ferie hos mig i seks dage. Vi var i Legoland og Løveparken i Givskud. Den sidste aften kom Lines mor og storebror efter

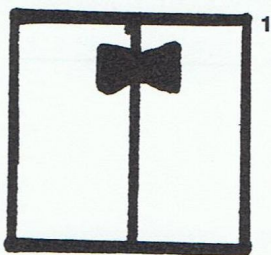
Line og mig. Jeg var hos Line i fem dage.

I efterårsferien havde vi lejet et sommerhus i Rørvig. Min moster og hendes mand var med. Line skulle komme og besøge os. Vi skulle hente hende, så vi blev allesammen inviteret til aftensmad hos Lines forældre. Vi havde lidt problemer med at finde deres hus. Vi fandt det, og Line kom med til sommerhuset.

Line og mig har næsten de samme problemer, så det er rart at snakke med hende.

Hvad viser tegningerne 1, 2, 3 og 4?

Se svarene på side 18

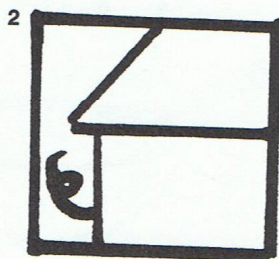
Den søvnige far: – Hvorfor vækker du mig nu, lille Anders?

Anders: – Du har jo selv sagt, jeg ikke må larme, når du sover.

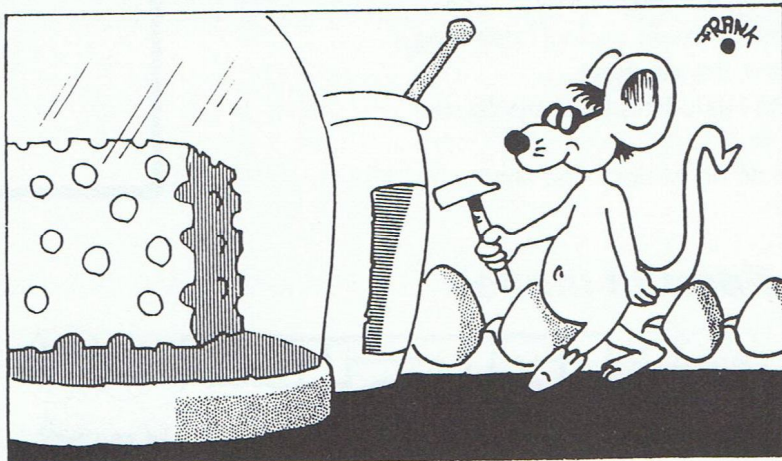
Drengen fra storbyen var på ferie på landet for første gang. En aften så han bondkone sidde og pille en høne.

– Du milde, sagde drengen.

Skal du virkelig sidde og klæde den af hver aften?

Find fem fejl!

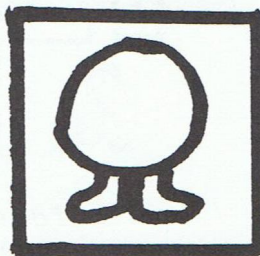
På den øverste tegning sætter du en cirkel omkring de 5 ting, som du ikke kan finde på den nederste tegning.

Læreren til Hans-Peter:

– Hvordan kan det være, at den stil, du afleverede om din hund, er præcis magen til den, din storebror afleverede forrige år?

Hans-Peter: – Det er da klart, det er jo den samme hund!

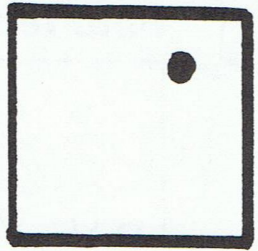
3

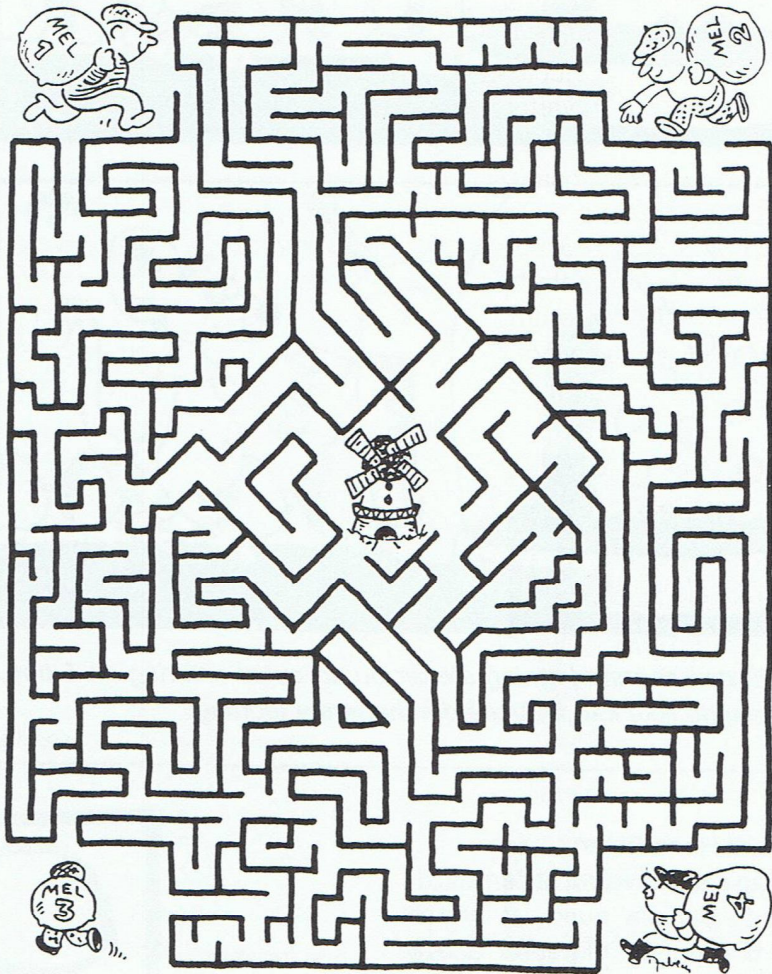
Lille Ellen kom glædesstrålende hjem fra skole og fortalte sin mor:

- Ih, mor! Vi havde zoologi i dag - og du kan tro, det var sjovt.
- Nåh, så I så udstoppede dyr og den slags?
- Nej, vi så en Anders And film!

4

Først til mølle!

Kun én af de fire mænd kommer gennem labyrinten med mel-sækken. Er det nr. 1, 2, 3 eller 4?

LINK holder 10 års jubilæum

Af Kätthe Raunkjær

Endnu et Internationalt symposium om NF er blevet afholdt i 1992. Dette i anledning af at den Engelske NF forening *Link* havde 10 års jubilæum.

Deltagerne blev indkvarteret på det 400 år gamle St. Johns College i centrum af Oxford, hvor også festmiddagen for Link fandt sted.

Det var en helt speciel oplevelse at bo og færdes i de gamle bygninger, hvor man uden at overdrive kunne mærke det »historiske vingesus«.

Der var især to gode nyheder i Ox-

ford. Professor Francis Collins fra USA, var betydeligt mere optimistisk med hensyn til at finde en behandlingsmetode for NF, og nævnte 8-10 år som en mulighed. Både i København sidste år og i Wien var man betydeligt mere pessimistisk, så udviklingen sker stærkt.

Allerede i Wien havde den tyske læge Dr. V. Mautner omtalt et præparat, som hedder Kefotifen, som er et antihistaminpræparat, og dets positive indvirken på især smerter i for-

Lis Hasholt, Panum inst. Vibeke Mannicke, CSH og Sven Asger Sørensen, Panum inst. under et uformelt aftenmøde i Oxford.

bindelse med NF. I Oxford fortalte Dr. Susan Huson, Oxford og Dr. Vincent Riccardi, USA, at de begge havde lavet undersøgelser med præparatet (også blindforsøg) og fundet at de personer, der havde fået Kefotifen, havde haft det betydeligt bedre i den periode, forsøget havde pågået.

Præparatet forhandles ikke i Danmark for tiden, men læge Vibeke Mannicke fra Center for Små Handicapgrupper er ved at undersøge hvorfor.

Også i Oxford havde vi flere og gode møder i den Europæiske og Nordiske NF gruppe.

På Europæisk plan arbejdes der i øjeblikket på at skaffe penge gennem EF til en NF børne sommerlejr. På Nordisk plan er der søgt om penge fra NNH (Nordiska Nämnden för Handicapfrågor) til et fælles bestyrelsesmøde (sept. 93), samtidig vil de nordiske læger, der har speciel interesse i NF, prøve at lægge et seminar det samme sted.

Den store fordel det har været med tre store konferencer på eet år, har været, at vi har lært hinanden godt at kende, både på europæisk plan og måske især på Nordisk plan. Det er godt. Det er udbytterigt og fremfor alt, det er inspirerende.

Lokalt NF møde

Foreningen har lejet nogle lokaler i Københavns Nordvest kvarter, lørdag den 13. marts 1993, og vi håber, at så mange som muligt fra Københavnsområdet har lyst til at komme (alle er velkomne, uanset hvor man bor).

Der bliver ikke noget fast program, men vi havde tænkt det som en hyggelig »kom sammen« eftermiddag, med rig mulighed for at lære hinanden bedre at kende. Børn er også meget velkomne, men der bliver ikke som på Kollekolle lavet særligt arrangement for dem.

Prisen bliver 50 kr. for voksne og 15 kr. for børn, så serverer vi frokosten og eftermiddagskaffe. Øl og vand kan købes.

Vi håber, at mange vil synes, det er en god idé! Tilmeld jer i god tid senest den 27. februar til

Herdis Oettinger
Møntmestervej 6 c
2400 København NV
Tlf. 31 19 36 41

Herdis oplyser om den nøjagtige adresse, og hvordan man kommer dertil.

Snedker- og Tømrerforbundet i Danmark

AFD. 39 LOLLAND
Brovejen 35 . 4930 Maribo
Telefon 53 88 05 83

CSH's betydning

Denne artikel er skrevet for at fortælle lidt om, hvad Center for små Handicapgrupper har betydet for os.

Da CSH startede i Århus 27/3-92, var Jens og jeg til åbent hus, som repræsentanter for NF. Vi blev bedt om at deltage i et møde, hvor vi skulle fortælle, hvordan det er at leve med et barn med NF.

Foruden os deltog Leif Grove, der tog sig af de lægelige aspekter, socialrådgiver Viggo Rasmussen (CSH), psykologerne Susanne Mannov og Ib Friberg (begge CSH) samt 2 statslige specialkonsulenter.

I lang tid har vi »kæmpet« med problemerne alene – skole, kommune m.m. og syntes, vi var kørt fast.

Viggo Rasmussen tilbød at prøve at rede trådene ud for os. Derfor fik vi tilbudt et hjemmebesøg, hvor Viggo R. og Minna Frisenborg (specialkonsulent) deltog. Mødet blev holdt d. 28/7-92. De praktiske problemer vi havde, blev fremlagt og diskuteret, og der blev sat nogle mål.

1. Bedre støtte fra kommunen (ny sagsbehandler)
2. Bedre samarbejde med skolen

Det første, der skete, var, at Viggo skrev til vores sagsbehandler og foreslog, at vi overgik til socialforvaltningens gruppe for specialrådgivning. Efter kort tid fik vi en ny sagsbehandler derfra.

Viggo R. sendte informationsmateriale om NF til Magnus' skoleinspektør og fik lavet aftale om et møde på skolen. Deltagerne var foruden os selv Viggo R., skoleinspektør, klasse-lærer, regnelærer, idrætslærer, skolepsykolog samt vores nye sagsbehandler. Vi fik for første gang mulighed for at få givet en grundig information om NF og de indlæringsvanskeligheder, der følger med.

Det var svært at overbevise lærerne. Det går jo godt nok – andre børn har da samme problemer – tror I ikke, det er, fordi I vil have, at han absolut skal have en studentereksamen...

Ja, det går godt nok, men kun ved at vi bruger en masse tid og energi på hjemmearbejde. Det blev aftalt, at vi kun bruger 1/2 time om dagen. Samtidig blev det lovet, at der bliver taget af-fære m.h.t. drillerier fra andre elever samt en enkelt lærer, der brugte Magnus som klassens dårlige eksempel.

Idrætslæreren ville gerne samarbejde med M.'s fysioterapeut. D.d. ser det ud til, at Magnus har fået bedre forhold i skolen, og vi føler ikke hjemmearbejdet som en stor belastning mere.

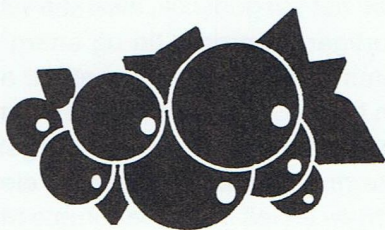
Vi havde kort efter dette møde besøg af vores ny sagsbehandler. Vi fandt bl.a. ud af, at vi nu kan få dækket flere udgifter end før. Bl.a. transport til behandlinger og undersøgelser på sygehus uanset afstand samt tabt ar-

bejdsfortjeneste. Transport til svømning i handicapcenter, medicin og speciel creme/badeolie (grundet tør hud) uden beløbsgrænsen på 500,- kr. årlig, som det var før. Desuden blev der søgt om dækning af en speciel dyr fritidsinteresse (orgelspil), som blev bevilget.

Vi har i lang tid forsøgt at få kombineret svømning med fysioterapi, hvilket var helt umuligt, da handicapcentrets fysioterapeut ikke har »ydernummer«, som betyder, at det dækkes af sygesikringen. Vi er så i stedet for startet med fysioterapi andet sted en time om ugen, og det fungerer fint.

Først nu føler vi, at det hele er faldet på plads takket være den hjælp vi fik af Viggo R. CSH.

Bente Degenkov

Kursus for unge med NF

Efter ønske fra flere prøver vi nu at arrangere et kursus for de 18 til 30 årige. M/K eller kæresten er også meget velkomne.

Kurset vil sandsynligvis finde sted sidst i efteråret 1993. Stedet håber vi kan blive Byggecentrum i Middelfart, et dejligt sted vi har brugt et par gange før.

Vi håber, at vi igen i 1993 i lighed med tidligere år, får del i penge fra Tipsfonden. Får vi det kan vi gennemføre kurset til en meget rimelig pris for deltagerne.

Ring eller skriv til Käthe Raunkjær (tlf.nr. og adresse står foran i bladet), og fortæl om du/I er interesseret i at vi arrangerer et sådant kursus. Endelig tilmelding kommer først senere.

Indholdet på kurset havde vi tænkt skulle være en blanding af konkret information om NF, diskussion om hvordan det er at leve med det som ung, og tid til at hygge sammen.

Generalforsamling 1993

Reserver dagen allerede nu. Det bliver den 3. april 1993 på Fredericia Vandrerhjem.

Forslag til dagsorden herunder forslag til bestyrelsesmedlemmer skal sendes skriftligt til formanden senest den 6. marts 1993. På valg er Grethe Ploug Hansen, som genopstiller og Herdis Oettinger, der også genopstiller. – Som sædvanlig vil der også blive et fagligt indhold og afsluttes med middag om aftenen.

Særlig invitation med dagsorden bliver sendt ud i marts måned.

Om at gå på efterskole

Jeg har gået på en efterskole i 9. klasse og er nu begyndt på 10. klasse på en anden efterskole, så det vil jeg fortælle lidt om.

Den første dag var det lidt underligt, for jeg kendte ingen af dem, jeg skulle være sammen med. Jeg havde egentlig mest lyst til at tage med min mor og far hjem igen. Vi boede sammen to og to i nogle husgrupper, hvor der i alt kunne bo 8 elever. Vi havde en kontaktlærer, som vi kunne snakke med, hvis vi havde nogle problemer. Den første nat vi skulle sove, blev der ikke sagt så meget, men allerede efter en uges tid havde vi alle sammen lært hinanden at kende. Vi stod op kl. 7, for vi skulle spise morgenmad kl. 7.30. Fra kl. 8 til 16 var der undervisning med almindelige fag som i folkeskolen. Ind i mellem havde vi pauser, spisning og fritimer. Hver onsdag havde vi valgfag. Foto, sløjd, syning, psykologi og filosofi. Det var for at lære noget mere om et bestemt emne.

Der var »stilletime« fra kl. 18.30-19.30. Det betyder, at vi skulle være på vores værelser, så vi havde mulighed for at få lavet lektier, eller hygge os med den, vi bor sammen med.

I fritiden kunne vi næsten lave alt, hvad vi havde lyst til, f.eks. sport, gå en tur i byen eller hygge med kam-

meraterne. Vi kunne også lave ting på værkstederne. Vi kunne godt blive på skolen i week-enderne, der var kun 1 week-end, vi skulle være der. Det er strengt forbudt at nyde alkohol eller bruge narkotiske stoffer. Hvis det skete, ville man blive smidt ud af skolen. Vi var også på en uges lejrskole i Norge. Vi var af sted 24 elever + 3 lærere ad gangen. Da jeg var af sted, var der desværre ikke noget sne, men det var alligevel en smaddergod tur. Jeg kunne godt have gået på samme skole i to år. Men det skal man nok passe på med, for så kender man det hele, og det kan måske blive for kedeligt. Jeg valgte at skifte skole efter 9. klasse. Jeg har kun gået på den skole, hvor jeg er nu siden august. Jeg kan godt lide at være her, men endnu savner jeg min gamle efterskole og alle kammeraterne derfra. Jeg kan meget anbefale at tage på efterskole. Specielt var jeg glad for Nordborg Slots Efterskole, det er den bedste efterskole i hele verden, synes jeg.

Hilsen fra Jørgen

Som forældre til Jørgen kan vi også varmt anbefale et efterskoleophold. For Jørgens vedkommende har han udviklet sig utrolig positivt i alle retninger. Det er næsten ikke til at forstå,

at der kan ske så meget på så kort en periode.

Det kan godt være et problem at finde den skole, som både forældre og ens barn synes om. Men der findes en bog, hvor der kan indhentes oplysninger om de forskellige efterskoler, der findes overalt i landet. Der findes enkelte efterskoler, hvor undervisningen er tilrettelagt efter bogligt svage elever. De fleste efterskoler er nok tilrettelagt således, at de tilrettelægger deres undervisning efter folkeskolens niveau. Jeg vil også gøre opmærksom på, at det er blevet billigere for forældre at sende deres barn på efterskole, idet kommunerne fra 1. januar 93 skal give 10.000 kr. i støtte til et efterskoleophold. Staten giver også et beløb afhængig af ens indkomst. Men selve beløbet, der skal betales er forskelligt fra den enkelte efterskole, selvom der ikke er den store forskel.

Det er i alt fald nogle penge, der er givet godt ud, selvom det er dyrt at have sit barn på efterskole.

Bogen, hvor de enkelte efterskoler er beskrevet, hedder: »Bogen om efterskolerne«. Der kommer en ny hvert år, og den kan lånes på biblioteket eller købes gennem efterskolernes sekretariat, tlf. 33 12 86 80. Samme sted

kan de også hjælpe med at beregne omkostningerne for et efterskoleophold.

Til slut vil jeg bare nævne, at det er meget vigtigt at besøge efterskolen, inden man beslutter sig for en. Måske viser det sig, at det man har læst ikke svarer til det indtryk, man får ved et besøg.

Hilsen fra
Anne Mette Juul Jørgensen

Svar til tegningerne på »Din egen side«

1. En mand med butterfly der stod for tæt, da elevatordøren smækkede i.
2. En gris der går bag om et hus.
3. Verdensmesteren i ballon-tyggummi.
4. Et spøgelse der har fået noget i øjet.

Slægtsforskning

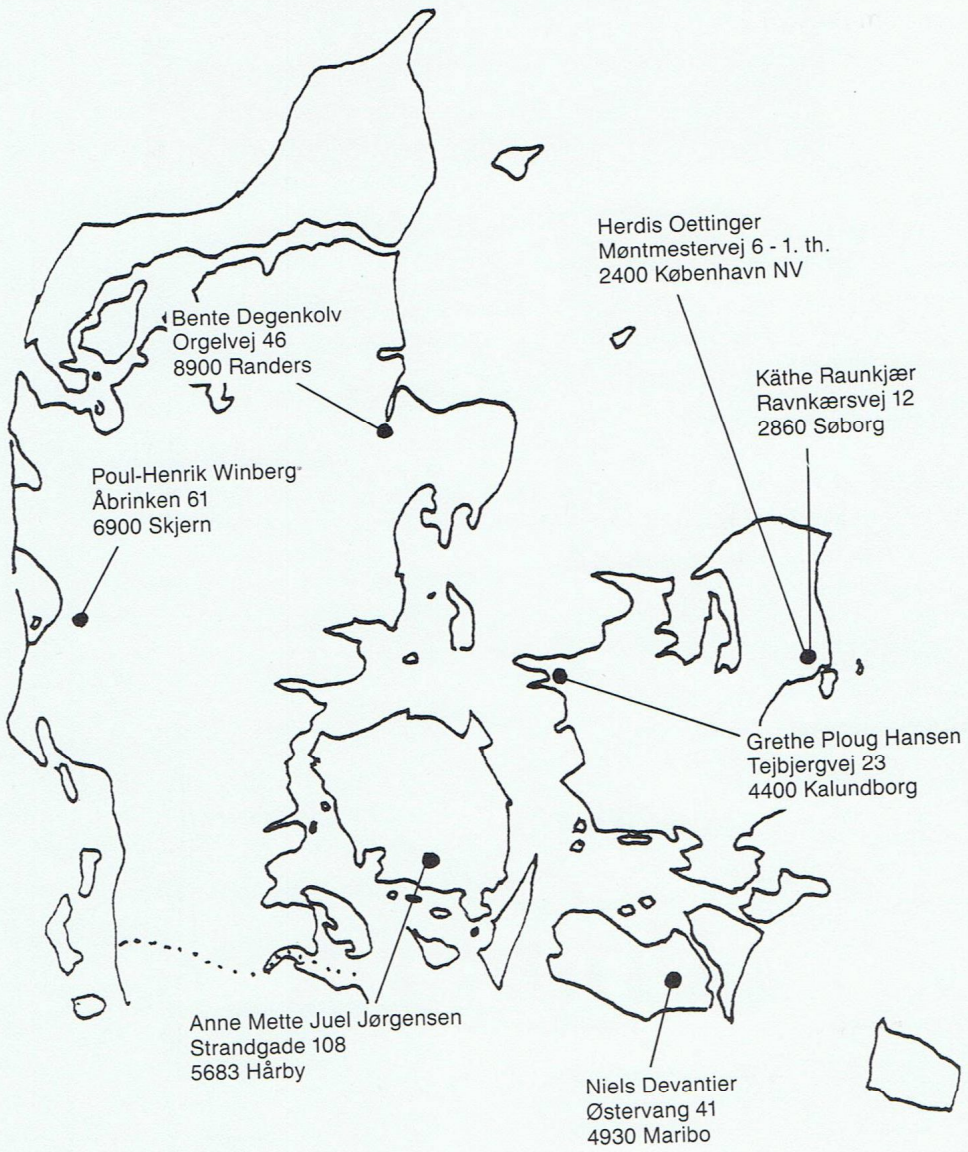
Eventuel familie til Rudolf Adolf Franksen eller Frandsen, født ca. 1900 i Røde Kro, søges. – Henv. Betty Quist Jensen, tlf. 36 30 47 74.

DKA

*- dit forbund er
indbygget i
din hverdag*

DANSK KOMMUNAL
ARBEJDERFORBUND
Midtllands afdeling
Brovejen 35 . Maribo

Bente Degenkov
Orgelvej 46
8900 Randers

Poul-Henrik Winberg
Åbrinken 61
6900 Skjern

Anne Mette Juel Jørgensen
Strandgade 108
5683 Hårby

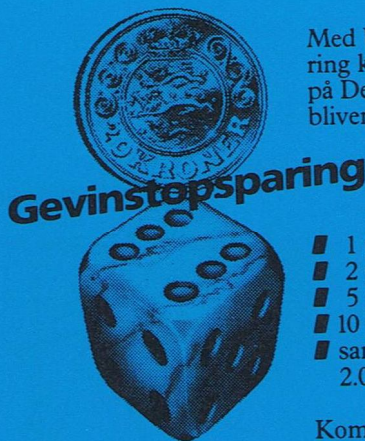
Herdis Oettinger
Møntmestervej 6 - 1. th.
2400 København NV

Kätke Raunkjær
Ravnkærvej 12
2860 Søborg

Grethe Ploug Hansen
Tejbjergvej 23
4400 Kalundborg

Niels Devantier
Østervang 41
4930 Maribo

Vind millioner uden at sætte en krone på spil

Med Unibanks Gevinstopsparing kan De vinde millioner på Deres opsparing. Og der bliver mange chancer - for samme indskud. Mindst en gang om måneden udtrækker vi:

- 1 præmie på 1 million kr.
- 2 præmier på 250.000 kr.
- 5 præmier på 75.000 kr.
- 10 præmier på 10.000 kr.
- samt ekstra præmier på 2.000 kr. og 500 kr.

Kom ind og hør mere om Gevinstopsparing i Unibank.

Unibank

Sammen er vi bedst